

РЕШЕНИЕ

№ 6024

гр. София, 28.12.2011 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 34 състав, в публично заседание на 27.09.2011 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Мартин Аврамов

при участието на секретаря Ася Атанасова и при участието на прокурора ПАВЛОВ, като разгледа дело номер **909** по описа за **2010** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по реда на чл. 203-207 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ е образувано по искова молба на [фирма], чрез адв. И. С. от САК, срещу Националната здравноосигурителна каса. Претендират се вреди в размер на 14 407,67 лв. за пропуснати ползи, представляващи предоставена отстъпка върху пределната стойност на отпуснатите напълно или частично заплащани от НЗОК лекарства за домашно лечение на задължително здравноосигурени лица през периода 01.02.2005 г. до 31.12.2008 г., както и мораторна лихва в размер на 1 927,47 лв., считано от 01.01.2009 г., и лихва за забава върху посочената сума от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. Искът се основава на твърдението за незаконосъобразни действия на административен орган, изразени в прилагането от НЗОК на отстъпка в размер на 8 % от пределната цена на лекарствените продукти, задължението за предоставянето на която е предвидено в сключените между ищеца и НЗОК договори от 2005 г. и 2006 г.

Ответникът изразява становище за недопустимост и евентуално – за неоснователност на исковата молба.

Прокурорът дава заключение за неоснователност на исковата молба.

По допустимостта на иска се е произнесъл ВАС с Определение № 8047/08.06.2011 г. по адм. дело № 4610/2011 г. Разгледан по същество, искът е неоснователен.

1. Чл. 46, ал. 1 от Националния рамков договор между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз и Съюза на стоматолозите в Б.

от 2005 г. оправомощава НЗОК да изготвя общи условия за сключване на договори с аптеки за отпускане на лекарствени продукти от лекарствения списък на НЗОК, което ги индивидуализира като типови договори. Приложими по отношение на тяхното съдържание са правилата на договорното право при отчитане на особеното правно положение на НЗОК като орган за осъществяване на задължителното здравно осигуряване (чл. 6, ал. 1 от ЗЗО) и на характера на регулираните отношения. Макар юридическият факт, пораждащ правоотношенията на собствениците на аптеки с НЗОК, да е договор, съществува неравнопоставеност между страните, обусловена от качеството на касата на административен орган. Този извод, обаче, не е относим към всички права и задължения на страните, попадащи в съдържанието на правоотношението. НЗОК действа като орган на власт в случаите, при които упражнява санкционни правомощия за неизпълнение на договора. Принадлежността на заповедта за налагане на санкция към административните актове по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК е изрично призната от Върховния административен съд с Тълкувателно постановление № 5/2007 г. При липсата на изрична правна уредба на административния договор в позитивното право, респ. нарочен процесуален ред за разрешаване на спорове между аптеките и НЗОК, не е налице и основание възникването, съдържанието и прекратяването на договорите между тях да бъдат квалифицирани като отношения, евентуалното незаконосъобразно развитие на които да бъде подчинено на съдебно-административен контрол. Довод в подкрепа на подобна теза не може да бъде изведен и по аналогия (чл. 46, ал. 2 от ЗНА) с приложимите правила в правоотношенията между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ. Основанията и редът, при които директорът на здравноосигурителната каса упражнява правомощия по издаването на административни актове са изрично уредени в ЗЗО и националните рамкови договори, като на съдебна проверка de lege lata подлежат основно две групи актове на директора на РЗОК – отказът за сключване на договор с изпълнител на медицинска помощ (чл. 59, ал. 3 от ЗЗО) и актовете във връзка с контрола върху оказването на медицинска помощ (чл. 74-76 от ЗЗО).

2. Ищецът е изпълнител по договори №№ 22-0270 и 22-2756 съответно от 20.01.2005 г. и 09.03.2006 г. с НЗОК за отпускане на лекарства, заплащани напълно или частично от касата. Чл. 23, ал. 2 от тези договори предвижда предоставянето от фармацевта на отстъпка в размер на 8 % от пределната цена за НЗОК на лекарствените продукти, разпределена пропорционално между здравноосигуреното лице и НЗОК. С волеизявлението си за сключване на договора изпълнителят доброволно е възприел приложимостта на клаузата за отстъпката, като към този момент обективно е имал познанието за последиците от изпълнението ѝ, изразени по същество в намаляването на печалбата на аптеката. Дори и да се приеме, че директорът на СЗОК, освен страна по облигационно отношение, действа и като административен орган, извън правомощията му е да разпорежи сключването на договора – това решение е взето доброволно от изпълнителя. В този смисъл спорната отстъпка в размер на 8 % от пределната цена на лекарствените продукти, макар и да е мислимо квалифицирането ѝ като наложена, т.е. неприемането ѝ да е условие, препятстващо сключването на договора, не представлява административна дейност по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

3. От друга страна, за да бъде успешно проведена искова защита по реда на чл. 203-207 от АПК действието, извършването на което се твърди като правопораждащ юридически факт на претендираните вреди, следва да е от фактически характер, т.е. действие по смисъла на чл. 250, ал. 1 от АПК. Действията на НЗОК, изразени в налагането на

процесната клауза в договора с ищеца, са волеизявления – действия от правен, а не от фактически характер. Поради това и те не попадат в приложното поле на ЗОДОВ. Споровете, произтичащи от договори, страна по които е административен орган, както и относно евентуални действия от фактическо естество, обуславящи формирането на воля за обвързаност от правоотношението, са разрешими по общия исков ред.

4. Довод за основателността на иска не може да бъде почерпен и от позоваването на решение на Комисията за защита на конкуренцията, с което е постановено прекратяване на нарушение на НЗОК по чл. 18, ал. 1 от ЗЗК (отм.) и е предложено да се отмени отстъпката от страна на аптеките в размер на 8 % от пределната стойност на лекарствените продукти, както и на последващо решение, налагащо санкция на НЗОК за неизпълнение на решението на КЗК. НЗОК е адресат на принудителната административна мярка, както и на имуществените санкции в качеството си на „предприятие” по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗК (отм.), т.е. на субект, извършващ стопанска дейност. Съответно и отричането с исковата молба на правните последици от действията на касата в контекста на нарушаване на забраната за монополно положение обективират спор относно съдържанието и изпълнението на възникналите от сключените договори правоотношения между ищеца и НЗОК.

5. Неоснователно е и позоваването от ищеца на частичната съдебна отмяна на Указание за работа с лекарствен списък № РД-16-3/10.01.2008 г. на директора на НЗОК, в приложение № 2 от което са определени пределни цени на изрично посочени лекарствени средства, като обуславящ вредите факт. В Решение № 6826/06.06.2008 г. по адм. дело № 2762/2008 г., влязло в сила на 30.03.2009 г., ВАС е приел, че указанието представлява нормативен акт по смисъла на чл. 75, ал. 1 от АПК. Отмяната на нормативен, за разлика от тази на индивидуален или общ административен акт, действа занапред, а не настъпва с обратна сила. През претендиращия период от 01.02.2008 г. до 31.12.2008 г. административният акт е действал, поради което и съществуването на уредените с него задължения не се засяга от отмяната. Правните последици, възникнали от отменен нормативен акт, се уреждат служебно от компетентния орган – вж. чл. 195, ал. 2 от АПК, а не чрез предявяването на иск по ЗОДОВ. Отделен е и въпросът дали съществува пряка причинна връзка между отмяната на указанията и конкретните вреди, предвид на наличието на облигационни отношения между страните, част от съдържанието на които е предоставянето на процесната отстъпка от пределната цена на лекарствените продукти.

Изложените съображения мотивират съда да отхвърли исковата молба като неоснователна. При недоказаност на иска по основание е безпредметно обсъждането на въпроса относно размера на предявената претенция за обезщетение.

Воден от горното, Административен съд – София-град, II отделение, 34 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ иска на [фирма] срещу Националната здравноосигурителна каса, с правно основание чл. 203-207 от АПК във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, за обезщетение в размер на 14 407,67 лв. за пропуснати ползи, представляващи предоставена отстъпка

върху пределната стойност на отпуснатите напълно или частично заплащани от НЗОК лекарства за домашно лечение на задължително здравноосигурени лица през периода 01.02.2005 г. до 31.12.2008 г., както и мораторна лихва в размер на 1 927,47 лв., считано от 01.01.2009 г. до 28.01.2010 г., и лихва за забава върху посочената сума от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е постановено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: